

Název školy: Sportovní a podnikatelská střední škola, s.r.o.
Název vyučovacího předmětu: **Psychologie**
Celková hodinová dotace: **4 hodiny**
Platnost učební osnovy: **od 1. 9. 2022, počínaje 1. ročníkem**

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je:

- žák ovládá základní psychologické pojmy, je seznámen se základním členěním oboru psychologie;
- u žáka je rozvíjena osobnostní (intrapersonální) kompetence [žák umí charakterizovat a aplikovat poznatky z oblastí: vývojového období dospívání, struktury osobnosti (aktivačně motivační vlastnosti, vztahově-postojové vlastnosti, seberegulační vlastnosti, dynamické vlastnosti, výkonové vlastnosti)].

Charakteristika učiva

Učivo je koncipováno do dvou ročníků. Umožňuje získat znalosti z obecné psychologie, psychologie osobnosti, sociální psychologie a psychologie v ekonomické praxi. Z výchovně-vzdělávacího hlediska má charakter pedagogického procesu zaměřeného na rozvoj osobnostních předpokladů žáka. Podstata tohoto pedagogického procesu spočívá v sebepoznání jedince [poznání sebe sama, uvědomění si povahových stránek (kladů a nedostatků) svých osobnostních vlastností a podstaty (příčin motivů) svého jednání v různorodých životních situacích] a v rozvoji jedince [optimální růst – vývoj osobnostních vlastností s akcentem na vlastní individuální dispozice].

Výukové strategie (pojetí výuky)

- základní metody: výklad, řízený rozhovor;
- aktivizační metody: metody diskusí, metody heuristické (řešení problémů), metody situační, metody inscenační, didaktické hry;
- komplexní výukové metody: skupinová a kooperativní výuka, individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků, kritické myšlení, brainstorming, projektová výuka, výuka dramatem.

Hodnocení výsledků žáků

- samostatné, správné a logické vyjadřování;
- aplikace poznatků z obecné psychologie, psychologie osobnosti;
- aktivní a tvořivé zapojení do pedagogického procesu;
- sebereflexe vztahující k poznání sebe sama a k rozvoji osobnostních předpokladů;
- kultivovanost verbálního projevu.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Žák by měl:

- mít pozitivní vztah k poznání sebe sama a k rozvoji svých osobnostních předpokladů;
- ovládat různé techniky osobnostního rozvoje, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích...

Učební předmět psychologie přispívá k aplikaci zejména následujících průřezových témat:

- Občan v demokratické společnosti;
- Člověk a svět práce.

Mezipředmětové vztahy

- základy společenských věd;
- osobnostní a sociální rozvoj.

Rozpis učiva – 1. ročník, psychologie		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky	Hod. dotace
Žák: - dokáže vysvětlit obsahovou podstatu psychologie jako vědní disciplíny; - porozumí významu psychologie pro život; - orientuje se v základních psychologických disciplínách; - vyvodí přínos aplikovaných psychologických disciplín v jednotlivých oborech dle svého studijního zaměření; - pojmenuje současné psychologické směry, vyvodí jejich podstatné znaky a rozezná jejich odlišnosti; - dokáže vyjmenovat, charakterizovat a aplikovat jednotlivé metody výzkumu v psychologii ve vztahu k poznání sebe sama a druhých; - dokáže vyhledat jednotlivá pracoviště psychologické pomoci dle poskytovaných služeb.	1. Člověk a psychika - vymezení psychologie jako vědní disciplíny; - charakteristika psychologických disciplín; - současné psychologické směry; - metody zkoumání v psychologii; - význam a možnosti pracovišť psychologické pomoci.	8
Žák: - vysvětlí co je to osobnost, jaký je rozdíl mezi významnou, známou osobností a člověkem jako osobnost; - orientuje se v bio-psycho-sociálních determinantech ovlivňující psychických vývoj a rozvoj člověka; - vyjmenuje periody ontogenetického vývoje člověka (periodizaci psychického vývoje) a stručně charakterizuje jednotlivá období; - popíše jednotlivé kategorie struktury osobnosti.	2. Člověk jako osobnost - osobnost z psycho-sociologického hlediska; - osobnost jako bio-psycho-sociální jednota; - osobnost a její ontogenetický vývoj; - struktura osobnosti.	9
Žák: - pochopí podstatu senzorického procesu a vnímání, zjistí si svůj percepční styl; - osvojí si základní principy využívání představ v učení; - popíše rozdíly mezi pojmem, soudem a úsudkem; - dokáže popsat jednotlivé myšlenkové operace (analýzu, syntézu, srovnání, abstrakci, zobecnění, indukci, dedukci, analogii); - rozvine jednotlivé druhy myšlení (praktické, názorné, abstraktní, konvergentní,	3. Člověk a jeho individuální vlastnosti psychických procesů a stavů - senzorické procesy a vnímání; - myšlení; - paměť; - pozornost; - emoce.	9

divergentní); - pozná své individuální vlastnosti myšlení (přesnost, pružnost, hloubka, šířka, rychlost, kritičnost a tvořivost); - procvičí si schopnost využívat efektivním způsobem jednotlivé druhy paměti (logickou, slovní, zrakovou, sluchovou, hmatovou, čichovou, apod.); - pozná své individuální vlastnosti paměti (v zapamatování: rychlosti, přesnosti, trvanlivosti; ve vybavování: pružnosti, pohotovosti, snadnosti); - posílí jednotlivé druhy pozornosti, a to především pozornost záměrnou (úmyslnou, aktivní), a svoje individuální vlastnosti pozornosti jako je např. rozsah, šířka, intenzita, hloubka, stálost, pohyblivost apod.; - pochopí a naučí se sebeovládat v jednotlivých vlastnostech emocí: citlivost, citovost, intenzitu, citovou zralost, sugestibilitu, citovou zranitelnost apod.		
Žák: - porozumí podstatě a principům motivačního chování člověka; - porozumí a dokáže ovlivnit příčiny (motivy) vlastního chování; - dokáže vyjmenovat a popsat jednotlivé potřeby z Maslowovy pyramidy potřeb; - uvědomí si své vlastní potřeby ve vztahu k učení, přátelům apod.	4. Člověk a jeho aktivačně motivační vlastnosti (motivace) - charakteristika motivace; - třídění motivů; - zákonitosti motivace; - principy motivace lidského chování; - třídění potřeb.	8
Žák: - vysvětlí pojem charakter a dokáže objasnit jeho význam ve struktuře osobnosti jedince; - pozná své charakterové vlastnosti: ve vztahu k sobě samému, ve vztahu k druhým, ve vztahu k práci, ve vztahu k hodnotám; - pochopí principy a možnosti utváření charakteru; - popíše postoje a jejich strukturu; - uvědomí si své postoje.	5. Vztahově –postojové vlastnosti (charakter, postoje) - struktura charakteru; - utváření charakteru; - charakteristika postoje.	8
Žák: - vyjmenuje a popíše seberegulační vlastnosti: sebeuvědomování, sebepoznávání, sebehodnocení, sebekritika, svědomí; - pozná své individuální charakteristiky v seberegulačních vlastnostech.	6. Seberegulační vlastnosti - struktura seberegulačních vlastností.	8

Žák: - vysvětlí pojem temperament a dokáže objasnit jeho význam ve struktuře osobnosti jedince; - popíše jednotlivé typologie temperamentu; - pozná své temperamentové vlastnosti (svůj typ temperamentu); - pochopí možnosti ovlivňování (kultivování) temperamentu a naučí se jej používat ve svém životě.	7. Dynamické vlastnosti (temperament) - charakteristika temperamentu; - základní temperamentové typologie.	8
Žák: - vysvětlí pojmy schopnosti, vlohy, inteligence a dokáže objasnit jejich význam ve struktuře osobnosti; - pozná své schopnosti ve vztahu k vlohám, vědomostem a dovednostem; - popíše druhy inteligence, dokáže objasnit jednotlivá inteligenční pásma; - naučí se využívat metody v rozvoji vlastních schopností.	8. Výkonové vlastnosti - charakteristika schopností, vloh; - pojem inteligence.	8

Rozpis učiva – 2. ročník, psychologie		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky	Hod. dotace
Žák: - dovede objasnit základní pojmy vztahující se k procesu sociální komunikace; - umí pojmenovat a vysvětlit jednotlivé složky sociální komunikace; - uvědomí si obecné a své vlastní komunikační motivy; - porozumí komunikačnímu kontextu.	1. Osobnost manažera a jeho jednání, komunikace v sociální interakci v ekonomickém prostředí - chování, jednání a vyjednávání; - struktura komunikace; - účel komunikace, komunikační kontext, komunikační motiv.	8
Žák: - vysvětlí význam neverbální komunikace v sociálních interakcích; - dokáže pojmenovat a popsat jednotlivé složky neverbální komunikace; - orientuje se v interpretaci řeči těla; - pozná své vlastní neverbální projevy a dokáže je ovlivňovat; - pochopí zákonitosti chyb v sociální percepci a dokáže je eliminovat.	2. Osobnost manažera a jeho neverbální komunikace v sociální interakci v ekonomickém prostředí - funkce neverbální komunikace; - druhy neverbální komunikace; - chyby ve vnímání druhých lidí.	8
Žák: - umí pojmenovat obecné zásady verbální komunikace; - zvnitřní si zásady verbální komunikace a dovede je využívat v různých sociálních situacích; - pochopí podstatu paralingvistických aspektů řeči; - pozná své individuální znaky v paralingvistických aspektech řeči; - dokáže navodit a udržet efektivní komunikaci s druhými, umí se orientovat v zákonitostech vztahující se k efektivní komunikaci; - umí pojmenovat a vysvětlit techniky aktivního naslouchání; - prakticky si osvojí techniky aktivního naslouchání; - orientuje se v poruchách sociální komunikace, dokáže jim předcházet a řešit.	3. Osobnost manažera a jeho verbální komunikace v sociální interakci v ekonomickém prostředí - zásady verbální komunikace; - paralingvistické (extralingvistické) aspekty řeči; - navazování a udržování efektivní komunikace; - aktivní naslouchání.	9
Žák: - pochopí význam transakční analýzy v sociální komunikaci; - pojmenuje a charakterizuje jednotlivé stavy ega; - orientuje se v jednotlivých druzích transakcí.	4. Osobnost manažera a jeho využívání transakční analýzy, jako jedné z teorií sociální komunikace, v sociální interakci v ekonomickém prostředí - stavy ega;	8

	- analýza výměn – transakcí.	
Žák: - vysvětlí rozdíl mezi agresivním-manipulativním, pasivním a asertivním typem chování; - pojmenuje základní charakteristiky asertivního chování (asertivní práva a povinnosti, techniky asertivity); - zvnitřní si jednotlivé asertivní dovednosti (techniky) a dokáže je využívat v jednotlivých sociálních situacích.	5. Osobnost manažera a jeho využívání asertivity, jako efektivní „zdravé“ sociální komunikace, v sociální interakci v ekonomickém prostředí - asertivita, pasivita, agresivita; - asertivní práva; - asertivní dovednosti (techniky); - předpoklady pro asertivní jednání.	8
Žák: - pojmenuje a vysvětlí jednotlivé náročné životní situace; - pozná jejich zákonitosti a příčiny vzniku; - vysvětlí reakce na frustraci, srovná jejich výhody a nevýhody; - pozná své vlastní mechanismy zvládání náročných životních situací; - osvojí si metody předcházení náročným životním situacím.	6. Osobnost manažera v náročných životních situacích v ekonomickém prostředí - frustrace; - deprivace; - stres; - konflikt (intrapersonální, interpersonální).	8
Žák: - pochopí význam a zákonitosti tvořivého přístupu při řešení problémů; - vyjmenuje a vysvětlí speciální schopnosti tvořivosti (senzibilita, fluence, flexibilita, redefinice, originalita, aj.); - charakterizuje fáze tvořivého řešení problémů; - osvojí si a dokáže v praxi využívat metody tvořivosti.	7. Osobnost manažera a jeho tvořivost v ekonomickém prostředí - charakteristika tvořivosti; - speciální schopnosti tvořivosti; - fáze tvořivého procesu.	8
Žák: - pojmenuje jednotlivé složky týmové práce; - vysvětlí rozdíl mezi kooperativním, kompetitivním a individualistickým uspořádáním interakce v pracovních skupinách; - pozná, k jakým typům interakcí v pracovní skupině inklinuje na základě svých osobnostních vlastností; - charakterizuje jednotlivé týmové role, vysvětlí jejich pozitiva a přípustné nedostatky; - pozná, k jakým typům týmovým rolím inklinuje na základě svých osobnostních vlastností; - zvnitřní si základní sociální dovednosti	8. Osobnost manažera a jeho týmová práce v ekonomickém prostředí - struktura týmové práce; - vývojové fáze týmu; - týmové role.	9

potřebné při kooperaci s ostatními; - popíše jednotlivé vývojové fáze týmu a vysvětlí, jakou úlohu v jednotlivých fázích zastává manažer (koordinátor týmu).		
---	--	--